

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. — Цена му је на год. 4 ф., на по године 2 ф., на четвртъ год. 1 ф. а. вр.

БРОЈ 45. У Новом Саду, 7. Децембра 1859. **ГОД. I**

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

У интересу наше школе и съ ньоме скопчанога напредка нашегъ нека допуштено буде коју прословити о нашемъ единомъ школскомъ органу, о „Школскомъ Листу.“

Ко је годъ пажљиво прочитao само неколико бројева Школскога Листа, томе нисе нужно доказивати, одъ колике намъ је потребе овай листъ, и колико намъ је с ньиме школа наша добила. Он је веранъ путевођа наши учителя, нђжанъ и искренъ приятель нашега подмладка, о чијем се духовномъ и телесномъ добру, као найрођенији отацъ и мати, свойски и озбиљно стара, Школски Лист је једном речи „хлѣбъ насущтнији“ за садашњу школу нашу; онъ је листъ, безъ којега баръ ни једна србска школа, и ни једанъ србски учителъ и србске школе управитељ не би требао да буде.

Г. Медаковићъ, почевши издавати Школски Листъ, ћија га је испрва и безъ наручбине скоро свима нашимъ школама и школскимъ мѣстнимъ управитељствима. Било је доста наши учителя, који су се на овай позивъ сместа одавали, и који су и одъ оскудне свое плате и последњу крваво зајужену крайцару драговољно жртвовали, да Школски Лист набаве; било је и школски управитеља, који су позивъ свој добро сватили и савестно испунили; нашао се и осимъ ньи по кој школе приятель и добротворъ, који је Школски Лист или за себе, или за којегъ сиромашнијегъ учителя држао и плаћао. Тога је свега хвала Богу било. Али је на много више места позивъ овай остао безъ очекиваногъ успеха. Где који су примљене листове натрагъ вратили; а найвише их је било, који су листове примали, али за ньи још до садъ ништа

платили нису. При одласку свомъ предао је г. Медаковић њву ту претенсију, коя је више стотина форинти износила, новоме старатељству Школскога Листа, да је у корист истога листа од дотични дужника покупи. Старатељство Школскога Листа покушавало је више пута ове дугове покупити, али са врло слабим успехом. Све явне опомене и позиви у Школскоме Листу бијаху до садъ у залудъ.

Да се не би Школскоме Листу у новчаном обзиру каквога годъ штета причинила, збогъ кое би ново уредништво одговарати морало, нисе остало другога начина, но да се далъ шиљање Школскога Листа само на оне предбройнике ограничи, који предплату напредъ положе, или баръ који по станю и положају свомъ за сигурну исплату доволно јества дају. На такови начинъ спустио се број пренумеранта одъ прилике са 450. на 250.

Уедно је предложило уредништво *оснивање фонда* за Школски Листъ, означивши суму одъ 500 фор. као довольну, да се обстанакъ овога листа обезбеди. Съ радошћу смо читали, да позив овай нисе остао безъ одзива, и да се нашло у учитељскомъ реду и изванъ њега неколико родолюбца, који су припозима својима основъ овоме фонду већ положили, скупивши до сада на ову цјель 105 ф. 81 новч; а надати се и у будуће, да ће се јошъ наћи пријатеља школе и просвете, који ће по могућству притећи у помоћ, да се горња цифра достигне.

Али све да и то буде, ипакъ нисмо јошъ све учинили. Фондъ Школскога Листа не сме имати то определње, да се на *свакидашњи* потребе Школскога Листа троши. Школски Листъ треба свое непрече нужде и трошкове *самъ собомъ* да подмирује, а фондъ да му служи само као резерва, у коју до крайње нужде да се не дија; и ако се што изъ фонда на Школски Листъ и потроши, н. пр. прилаганјемъ иконица, издавањемъ награда и т. д., то да се опетъ каквимъ таквимъ начиномъ подмирити гледа. Али о фонду другомъ приликом, а садъ да видимо, како би се приходъ Школскога Листа умножити могао, а да се у фондъ не дија.

Сданъ е начинъ: штедија у трошковима. И ово се на-
чело вала да још нигде тако строго држало ние, као овде.
Још до сада што се годъ око Школскога Листа радило, ра-
дило се скоро све из саме чисте любави къ школи и народу,
радило се *безъ плате и награде*. Нити є г. Медаковић за
себе отуда икакве користи тражио нити имао, нити є тражи
или има садашнъ издавателство. Исто тако неплаћа Школ-
ски Листъ ништа ни за уређивање, ни за прилоге, ни допис-
сиванъ. Едини су за сада трошкови око Школскога Листа:
печатня, пошта и експедиција.

Други є начин, да се умножи број предплатника. Тим
би се могла постићи и морална користь, т. є. веће распро-
стиранъ листа по народу, а и материјлна, јеръ би се Школ-
ски Листъ у том случају и мањом ценом давати могао. Кадъ
би у место садашнъг броя имали 1000 предбройника на Школ-
ски Листъ, могли би га у место 4. ф. по 2. фор. на годину
давати.

Овде би найвише могле учинити оне власти, коима є
надзирavanъ школа наши поверено, а то су пречастне кон-
систорије, гг. протопресвитери и ињиови наместници, местно
свештенство, а у граници још и гг. окружни директори и
компания заповѣдници. У кнежевини Србской могло би много
учинити новоустроено попечительство просвете, кое се и о-
нако само о напредку тамошњи школа бринути има, а коме би
овакавъ листъ, на коме садъ први наши у школской струци
ауторитети раде, при уређеню тамошњи школа у найвећој
мери на руку ишао.

Сва ова господа могла би баръ то учинити, да своє
подручне общине склоне, да свака за свою школску библи-
отеку по сданъ подаунъ екземпляръ Школскога Листа нару-
чи. Ово би и найсиромашнија община учинити могла. Под-
пунъ екземпляръ светујемо за то, јеръ Школски Листъ ние
као што су политичне новине, одъ кои скоро сваки брой
већъ за себе неко цело чини, него є више као книга за
себе, коя се у поединимъ табацима разашилъ, да неби пред
платницима дуго било чекати, докъ цела изађе.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Да би се ово постићи могло, препечатавао се садъ и они први броеви Школскога Листа коихъ је већъ нестало било, и као што је явљено, моћи ће се и поедини броеви по 12. новчића, а и читаве четврти одъ Школскога Листа съ насловомъ и садржаемъ, мекано везане, ценомъ 1. фор. а. вр. или кодъ уредништва Школскога Листа, или преко книжаре г. Карла Хинца у Новоме Саду добити.

Одъ ове господе наћи ће се може бити и по који родолюбъ, коме не ће бити трудно, да у свом подручю и заоставше дугове Школскога Листа покупи и уредништву пошљ. Тимъ деломъ учини ће не малу любавь, помоћь и услугу обштой ствари, којој и уредништво и приложници Школскога Листа већ толике жртве принесоше. Ми ћемо сваку ове струке помоћь благодарно примити.

Уредништво Школскога Листа.

Недељна и свечана

Евангелија и Апостоли.

на данъ св. првомученика и архидіакона Стефана.

Евангеліе одъ Машея гл. XXI. зач. 83.

Рече Гдъ прýтчј сиј: Человѣкъ иѣкїй вѣ домокйтъ, иже насади виноградъ, и шплотомъ ѡгради њго, и ископа къ нѣму точило, и созда столпъ и вдасть и дѣлателемъ и Шиде. Рече Господъ притчу ову: Човекъ некїй беше домовитъ, — домаћинъ, газда, кои посади виноградъ, и плотомъ огради га, и искона у нѣму пивницу, *) и сазида кулу, **) и даде га дѣлательима (радинима, виноградарима), и отиде (кући).

*) Зграда коя служи да се упьой отаче, и држи вино, као оно по другми у планини.

**) Кула съ кое се чува виноградъ, съ кое стражаръ пази на све стране да се штета неучини.

Егда же приближися время плодовъ, послалъ рабы
свои къ дѣлателемъ пріѣти плоды єгѡ. А када се при-
ближи време плодова(бербе), послалъ — господаръ тай
— слуге свое къ дѣлательимъ да приме плоде нѣгове,
(да приме одъ виноградара господарево грожђе).

И ємше дѣлателе рабовъ єгѡ, ѿвого оубо быша,
ѿвого же оубиша, ѿвого же каменемъ побиша. И по-
хватавши дѣлательи слуге нѣгове, — господареве —
еднога избише, еднога убише, а еднога каменемъ по-
бише.

Паки послалъ йны рабъ множайша пѣркыҳъ: и со-
твориша имъ таکожде. Опетъ послалъ друге слуге, вы-
ше него пре, и урадише имъ такође, — исто тако. —

Послѣдній же послалъ къ нимъ сына своего глагола
ѹсраматся сына моегѡ. А напоследку послалъ къ нимъ
сына свога говорећи: посрамиће се, постидиће се
сына моега.

Дѣлателе же видѣвши сына рѣша къ себѣ: сей
есть наследникъ: прїидите оубиѣмъ єго, и оудержимъ
достојнѣ єгѡ. А дѣлательи видише сына рекоше ме-
ђу собомъ: Ово є наследникъ; ходите да га убјемо,
и да задржимо, присвоимо, нѣгово достојнѣ, (нѣгову
баштину, наиманъ, наследство).

И ємше єго изведобша конь изъ винограда, и оуби-
ша. И ухвативши га (сына господаровога) изведен-
ше га ванъ изъ винограда, и убише га.

Егда оубо прїидетъ господинъ винограда, что со-
ткоритъ дѣлательемъ тѣмъ. Кадъ дакле доће госпо-
даръ винограда, шта ће учинити дѣлательима тымъ?
(Ово є спаситель пошто рече притчу, запытао прво-
свештенике и старешине народне, кои га кушаху у
цркви Јерусалимской, и коима є управъ говорио ову
притчу. А то се догодило другій данъ после побѣ-
доносногъ улазка Спасителѧвогъ у Јерусалимъ и на

нѣсколько дана пре него што ћеду нѣга те исте юде разапети.

Глагоблаше ёмъ, злыхъ алѣ погубитъ ихъ и виноградъ предасть инымъ дѣлателемъ, иже ко сдали та емъ плоды во времена скончанія. Рекоша му: (Првосвѣтеници и старешине одговорише), зле зло погубиће, — зликовце те зломъ смерти умориће, — и виноградъ предаће другимъ дѣлательима, кои ће воздавати плодове у свое време.

Глагобла имъ Іисусъ: нѣсте ли чл҃и николиже као писаниихъ; каменъ єгоже не брегоша зиждбши, сей бысть ко глагоблу оугла. Што Гдѣ бысть сїе и је је дивно ко очију кашею. Рече имъ Іисусъ: Нисте ли читали никакда у писму: Камень, којега небрегоше (кога изъ реда бацише) зидари, тай постаде главомъ угла;*** одъ Господа, было в то, и дивно в у очима вашима.****)

Сега ради глагоблю камъ, ико юметса що вако царствије Божије, и датса изыкъ творашемъ плоды єгаш. Тога ради кажемъ вамъ, да ће се одузети одъ васъ царство Божије, и даје се народу, кои твори плодове нѣгове, — кои ће донети плоде нѣгове. —

Апостолъ, изъ дѣла апостолскихъ гл. VI. зач. 17.

Во дни оны Стефанъ исполнъ вѣры и силы, твораше знаменіја и чудеса велика као людехъ. У оне дате: Стефанъ, — први изъ међу седморице діакона, — пунъ вере и силе, чиняше знаменія и чуда велика међу людима.

Богаташа же нѣцьи що сонма глаголемага Лівертінска и Киринейска, и Александруска и иже що Киликија

*** Т. е. тымъ в врхъ зграде или свода заглављенъ.

****) Сејаль се кој да в ово изреченіе читao у псалтиру? У коме псалму? 117. ст. 22. Овимъ начиномъ нека учитель и у другимъ приликама сеја дѣцу на доказе и изреченія изъ псалтирира, и изъ другихъ књига св. писма, за кое дѣца знаю, и кое су читала.

У́й А́сіи, ста́зающе са Стефáномъ. А устаše неки изъ зборнице (синагоге, школе:) Прозване Ливертинске, и Киринейске, и Александристке, и кои бяху изъ Киликіе и Азіе, и препираху се са Стефаномъ.

Й не можа́хъ протиќъ стати премудрости Дхъ, имже глагоблашє. И немогаху противустати премудрости и Духу, коимъ говораше (Стефанъ).

Тогдá подвстїша мѣжи глагоблющиа, ѹкш слышањомъ єгò глагоблюща глагоблы хѣлныј на Мшисемъ и на Бога. Тада подговорише люде, кои рекоше; чуемо га да говори речи хулне на Мойсея и на Бога.

Сподвигоша же люди и старцы и книжники, и напаѓаше косхитиша єгò и приведоша на сбнмице. И подигоше люде и старешине и книжевнике, и нападоше, и сграбише га и доведоше на саборъ.*)

Постакиша же скидјтели лбжны глагоблюшиа: ѹко чељок єкъ сей не престаєт глагоблы хѣлных глагобла на мѣсто свјатбे сїе и законъ. И поставише — изведоше, — сведоке лажне, кои говораху; да човѣкъ овай непрестає речи хулне говорити — хулити — на ово свето место и на законъ.

Слышањомъ бо єгò глагоблюша, ѹкш Іисусъ Назареј сей разоритъ мѣсто сїе, и измѣнилъ бѣчан, аже предаде намъ Мшисеј. Єръ чуемо га где говори: да ће Іисусъ Назарянинъ тай, разорити место ово, и измѣнити обичај, кое предаде нама Мойсей.

И коззрѣвше нањь вси сѣдаџии ка сбнмици кидјеша лице єгѡ ѹко лицѣ Ѓггела. И погледавши на нѣга, сви седећи у сабору, видеше лице нѣгово као лице анђела.

Рече же архїерей: ѵре оубо сїа таќш сѣть; А првосвещеникъ рече: Ели дакле то тако?

* Предъ врховный савѣтъ Юдейскій.

Она же рече: Межиє братие и отцы послушайте. Богъ славы твоя иса атцю нашему Аврааму сифу въ Месопотамии, прежде да же не кселистися ємъ въ Харранъ, А онъ — Стефанъ — рече: Люди браћо и отци послушайте. Богъ славе явio се отцу нашему Аврааму, кадъ беше овай у Месопотамии, пре него што се досели у Харанъ.

И рече ка немъ: Изыди ѿ земли твоей и ѿ рода твоега и ѿ дома твоего отца и пройди въ землю, юже лице ти покажу. И рече къ ниму (Богъ Аврааму) изиђи изъ земли твоей, и одъ рода твоего, и изъ дома отца твоего, и дођи у землю, коју ћу ти я показати.

Тогдја изшедз ѿ земли Халдейскїја кселился въ Харранъ; и ѿтвѣдъ по оумертии отца ёгда пресели ёго въ землю сију, на њеже вы нынѣ живете: И недаде ємъ наследїа въ љеј, ниже стопы нога. Тада изиђе— Авраамъ — изъ земли Халдѣйске, и одсели се у Харанъ, и отуда по смрти отца љевога, пресели га— Богъ — у землю ову, на којој вы сада живите. И недаде му наследства у љвой ни стопе, — не даде му Богъ ни толико земли у наследство, колико ножна стопала запрема.*)

Соломонъ же созда ємъ храмъ: Но Вишний не въ рукотвореныхъ црквахъ живетъ, икоже пророка глаголетъ: А Соломонъ му — Богу — сазида цркву. Но Вишний не живи у рукотворенемъ црквама, као што пророкъ — Исаия — говори;

Небо ми єсть, земля же подножие ногама моима: Кий храмъ созиждете ми глаголетъ Го-

* Аврамъ є био пастыр, и као такавъ селio се с места на место са својомъ челяди и са стокомъ. Онъ дакле сталнога имани или баштине не имао, него му є само Бог обећао биодати потомству љевовом земљу обећау. Ту се се сада продолжује беседа Стефанова изъ историје о патриарсима, одъ ког се само овдје написани почетакъ и свршетакъ у цркви чита, а остало се по наредби правила црквеногъ изоставља. Ако учитель времена има може у школи и то съ дѣцомъ прочитати и сећати ихъ догађаја изъ библије. —

У спбъ; илъ кое мѣсто покоищъ моемъ; Нерѣка ли моя
сокори сїа всѧ; „Небо е мени престолъ, а земля по-
дножіе ногама моима: кою ѡете кућу сазидати ми,
или кое е мѣсто за мое покоиште, — почиванѣ — ?
Не створили моя рука ово све?“

Жестоковѣйніи ј нешерѣзаніи сердци ј оүшесы,
кы прысниш Дѹхъ святому противитеся, икоже отцы ка-
ши такш ј кы. Тврдоврати, и необрѣзани срдцима у-
шима! вы се свагда противите светоме Духу, како
ваши отци тако и вы.

Когѡ ј прорѡкъ не изгнаша отцы ваши; ј оү-
быва предвозвѣстївши ј пришествии Прѣвѣднаго,
ёгѡже вы нынѣ предателе и оубийцы бысте, Коєга од
Пророка не изагнаше, пртераше, отци ваши? И по-
убиша оне кои напредъ явиша за долазакъ праведни-
ка (Иисуса Христа) коєга вы сада издайници и убице
бысте.

Иже прїасте законы оўстроеніемъ Ѓгелскимъ ј не-
сохранисте. Кои примисте законъ уређеніемъ Анђел-
скимъ и не сачувасте га! (То в край бесѣде Стева-
нове.)

Слышаще же сїа распыхахъса сердци скойми ј
скрежетахъ зѣбы нањь. Кадъ ово чуше разлютише се
у срдцима своима, и шкрипаху зубма на нѣга.

Стеванъ же сый исполнъ Дѹха ската, возрѣвъ на
небо, видѣ славу Божию ј Іисуса столица ѿдеснѣю Бо-
га. А Стеванъ будућій пунъ Духа светога, погледавъ
на небо, виде славу Божию, и Іисуса где стои с'де-
сне стране Бога.

И рече, се кијдъ небеса ј вѣрзта ј сына человѣча
ѿдеснѣю столица Бога. И рече — Стеван — : Ево, ви-
димъ небеса отворена, и сына человѣчія (Іисуса), с'
десна стоећа Богу!

Козопѣвше же гласомъ кѣлимъ, затыкахъ оүши
ской, и оўстремиша сѧ єдинодушно нањь. И повикавши

— Юдеи — гласомъ велимъ, затискиваху, затвараху уши свое, и устремиша се единодушно на нань (на Стефана.)

И извѣдше вѣкъ града, каменемъ побивахъ ёго. И изведавши — Стефана — изван града каменемъ побиваху га.

И свидѣтеліе снѣмше рѣзы свою, положиша при ногѣ юноши нарицаемаго Савла. И сведоци снимивши хальине свое метиша ихъ кодъ ногу младића по имени Савла.*)

И каменемъ побивахъ Стефана молащасѧ и глаголиша: Господи Іисусе прими дѣхъ мой. И каменемъ побиваху Стефана, кои се моляше Богу и говораше: Господе Іисусе прими духъ мой!

Преклони же колѣна, козопѣ гласомъ велимъ: Гди непостави имъ грѣхъ сегѡ и сїл рѣкъ бѹспе. И преклонивши колѣна, повика гласомъ велимъ: Господе! не прими имъ ово за грѣхъ. И ово рекавши издане.**)

Изясненіе црквенихъ пѣсама.

на данъ св. Стефана првомуученика.

Тропарь. Подвигомъ добрымъ подвизался еси Первомучениче Христокъ и Апостоле. Подвигомъ добрымъ подвизао си се, борбомъ добромъ борю си се, доказивао си Юдеима у бесѣди твою да в Іисусъ сынъ Божій, ты првый мучениче Христовъ и Апостоле. Тко е быво првый мученъ за Христа? Знашъ ли юшкоега мученика? Зашто су Юде ст. Стефана мучили? — Зашто се назива Стефанъ Апостоломъ? За то што е быво вданъ одъ найвернїихъ посльдователя Христовыхъ. Нѣга су поставили были Апостоли за првога између седмо-

* Тай Савле, быво в после Апостолъ Павао. Онъ се у Іерусалиму учio у книжевника Гамалила.

**) Ово је у једно и житie Св. Стефана.

Урице Ѣакона, коихъ дужность беше раздавати милостиню, кою даваху први христіяни сиромасима и удовицама. Шта е то архідіаконъ?

И мѹчителей обличилъ еси нечестіє. И обличіо си невалаляство своихъ мучителя. Свое мучитель изобличіо си, кои не хтѣше признати Спасителя и живити по науци нѣговой.

Каменемъ же побіенъ ѿ рѣка беззаконныхъ, кѣнца ѿ йже скыше десницы прїалъ еси, А каменемъ побіенъ бывши одъ руку беззаконихъ Юда; вѣнацъ одъ оне деснице што е одозго приміо си, вѣнацъ од Бога приміо си,

И къ Христу взыкалъ еси копія: Господи непоста-
ки имъ грѣха сегш. И ка Христу моліо си се ваню-
ћи: Господе не прими имъ ово за грѣхъ! За кога се
ест. Стефанъ у самртномъ часу моліо? На кога се онъ
угледао, кадъ се тако моліо? Ко је јошъ пре св. Сте-
фана на самрти моліо се за убице свое? Како се мо-
ліо на крету Спаситель за оне кои га разаше? Тре-
ба ли и мы да се молимо Богу за злотворе наше, да
ихъ Богъ на добро упути? Ко наасъ томе учи? Зарь
смо мы дакле дужни и непріятель свое любити? Ка-
жи ми речи Спасителјве с' коима наасъ учи да люби-
мо и свое непріятель! Кои зна приповѣдити житіе св.
ірвомученика Стефана?

Кондакъ. Владыка вчера намъ плотю приходжа-
ше, и рабъ днесъ ѿ плоти изходатъ. Владика, Госпо-
даръ, ючерь нама тѣломъ дође, а слуга данасъ одъ
тѣла излази. Юче смо славили рођенѣ Господа Іису-
са Христа, а данасъ се сећамо смрти нѣговога слуге
Стефана.

вчера царствомъ плотю родисѧ, днесъ рабъ каме-
ніемъ побиваєтса. Ючерь Онай кои царує тѣломъ се

родю, а дана се слуга каменемъ побія. Юче слависмо рођенъ Христово, кои као Богъ влада над свим светомъ, а данас држимо споменъ, како су Јуде слугу Христова Стефана каменемъ побили. Кадъ се слави св. Стефанъ?

Тогш бо ради и скончаваје се првомученик и божественик Стефан. Јръ зарадъ тога, зарадъ Христа скончава се првый мученик и Божій угодник св. Стефанъ.

Неколико Божијныхъ пѣсама с' изясненіемъ.

1. Прійдите козрадомъ Господеви, настојашю тайню сказајуће. Ходите радујмо се Господу Богу, казуюћи тайну ову коя настае; изявимо нашу радость предъ Богомъ саобщавајући једанъ другомъ велику тайну нашега спасења, приповедајући о рођењу преблагога Христа Спаситеља.

срѣдостајније градеја разрѣшила, среднији видъ преграде разрушio се; разрушила се предграда, преко кое немогосмо доћи у рай.

Пламенное брѣжје плѣчи дајетъ, и херувимъ ћестапаєтъ щ дрека жизни. Пламенный мачь дае плеча, окреће се на трагъ, и Херувимъ одступа одъ дрвета животногъ. Шта све то значи? Зашто є Адамъ изъ рая истеран? Кога є Бог поставio да чува рай, пошто є Адам отуда изгнан быо? Шта є Богъ Адаму обећао?

И јазз рایскіја пїци причајајуся. И я се причешћуемъ райске ране; я добыямъ део у райской рани. Човѣкъ, кои є грехомъ своимъ Бога увредio, и збогъ тога истеранъ быо изъ рая, добыо є са доласкомъ Христовимъ на овай светъ могућностъ да може опет заслужити вечный животъ и славу небеску.

Ш негоже произгнанъ быхъ праизгнаніја ради, одъ кога дрвета изгнанъ быхъ за непослушность. Зашто є Адамъ быо изъ рая истеранъ! Зато што є

быо Богу непослушанъ и непокоранъ; — видите даکле како в великій грѣхъ непослушность предъ Богомъ и предъ людма? Каква вала даکле да буду дѣца? Кome треба да смо послушни? Знашли кою пословицу о послушности?

неизмѣнныи бо образъ отечь, образъ приснодѣшнїи ёгѡ зракъ раба пріемлетъ. Еръ непроменльиво обличie отчина (Бога Отца), обличie нѣгове свадашности, вечности, прима на себе обликъ слуге, т. е Сынъ Божій, кои в раванъ Богу отцу и правый Богъ постае човекомъ. Кадъ е Сынъ Божій постао човѣкомъ? У коме члену вѣре вѣруемо да е Сынъ Божій сишао се с' неба на землю и постао човѣкомъ?

Ш неискьсврѣчныи Матерє прошедз, непреложеніе претерпѣкъ, родивши се одъ дѣве матерє, промене не-претрпти.

Еже бо бѣ, преъсты, Бѣгъ сый истиненъ, ер што въ био, то въ остао, Богъ будући истинитый т. е. Сынъ Божій остао въ Богъ и онда кадъ въ човекомъ постао

И ёже не бѣ пріатъ чловѣкъ быка чловѣколюбія ради. И ово што ніе пре био, приміо е, узео е на себе, поставши човекомъ за любавъ човеку. Сынъ Божій Иисусъ Христостъ приміо е на себе човечество, и постао човекъ за любавъ къ роду човечiemъ; за то да насъ избави, спасе; да намъ открие волю Божию; да насъ научи како вала овога света живити и Богу угађати.

тому поклонимся. Томе т. е. Сыну Божиємъ Иисусу Христу поклонимо се.

рождѣисѧ Ш Дѣкы Боже помилуй насъ, кои си се родіо одъ Дѣве Боже помилуй насъ.

2. Господъ Иисусъ рождшисѧ Ш скатыи Дѣкы, просветишиасѧ вслѣскака. Када се Господъ Иисусъ родіо одъ свете Дѣве, све се просвѣтило, све се обасяло, цео светъ се просвѣтио.

Пастыремз бо скирәюшымз и волхвымз покланѧюшымса, Аггелимз коспѣвакаюшымз Иршдз маташеса. Пастири су свирили, и мудраци су се кланяли*) и Ангели пѣвали, а само се Иродъ буніо, узнемирао, едіо.

Икш Бóгъ ко плоти йвиса, Спасъ дѣшъ нашихъ. Зато што се Богъ у тѣлу показао, Спаситель нашихъ душа.

3. Цáрство ткое Христе Бóже Цáрство всѣхъ вѣковъ, Царство е твоє Христе Боже царство свію вѣкова. Ты си царь на свіма световима и у свакоме веку.

И Владычестко ткбѣ ко всакомз рбдѣ и родѣ. И гospодарство е твоє у свакомъ роду и роду. Ты владашъ надъ свіма людма одъ колѣна до колѣна.

воплотицкій са ѿ Дѣха святаго, и ѿ приснодѣкы Марії вочеловѣчкійса. Кои си се воплотіо одъ духа светога, и одъ свагдашнѣ дѣве Marie родіо. Кажи ми рѣчи изъ верования с'коима вѣруемо и признаемо да се Христосъ воплотіо одъ духа света и одъ Marie дѣве?

Свѣтъ козсія Христе Бóже ткое пришесткіе. Свѣтлосъ намъ вагія Христе Боже твой улазакъ.

Свѣтъ ѿ свѣта Отчесе сіаніе тварь просвѣтилъ еси. Ты, кои си свѣтлость одъ свѣтлости, сияность отчина, просветіо си целу тварь. Све си люде твоіомъ найсветіомъ наукомъ научіо, шта имъ вала вѣровати и како се владати. Где се назива Христосъ свѣтъ от свѣта? Шта то значи? Како се назива Спаситель у Апостолу, што читамо на бадній данъ?

Всакое дыханіе хвалитъ образъ славы отчіа,

*) Гледао самъ да се не само деца и простаци, него и отмѣни наши люди, па и сами учительни кланяю кадъ ово пою, а тако и кадъ пое Рождество твоє. То в знакъ како се слабо на смило духовнихъ пѣсама пази.

све што дише, све што је живо, хвали тебе, кои си обличје славе отчине, Бога отца.

Сый, кои си.

И прежде сый, и кои си пређе био.

Ико заслуживал ће Божје помилование нас, и кои си засјао, кои си се родио од ње Божје помилование нас.

4. Четврти принос је Христу, иако је ишао је на земљи иако човеку на нас ради. Шта да ти принесемо Христу, што си се явио на земљи као човекъ наасъ ради, за наасъ.

Када бо ће тебе бывшихъ тварей благодареніе тебе приноситъ. Сръ свака од њихъ твариј кое су од тебе постале благодарностъ теби приноси; свака тваръ, свако створенје твоје приноси ти благодарностъ захвалюје ти.

Ангели пѣније. Ангели приносе ти појанъ. — Коју су песму Ангели појали?

Небеса скрѣзда, небеса приносе ти звезду.

Волски дары. Мудраци приносе ти дарове. Какве су даре мудраци донели? Шта значи злато, шта тамјанъ, а шта миро? (Види изјасненіе божијнага тропара у првој 41).

Пастирје чудо. Пастери приносе ти чудо, зачуђенје удивљенје. Пастери се чуде твоме рођенју.

Земља вртепъ, пустына Јасли. Земља приноси ти пећину, а пустина ясле.

Мы же Матерь Дјевы. А мы, т. е. люди, родъ човечий, приносимо ти матеръ дјеву.

Иже прежде вѣкъ Божје помилование нас. Ты кои си одъ иређе вѣкова Божје помилование наасъ.

5. Августъ јединоначалствовашъ на земљи, много начале човекушка преста. Када Августъ самъ владаше на земљи, престаде владати много людји. У великому царству римскомъ пре тога владаше више лю-

дій заедно, а Августъ почео є самъ као самосталанъ царъ владати.

И тебѣ кочеловѣчшаса ѩ чистыѧ, многобожіе ідолоў оупрѣздниса. И када ты постаде човекомъ одъ пречисте дѣве, тада се укиде поштованѣ многихъ богоў и кипова'. Пре Христа сви народи осимъ Израильєана были су незнабожци, нису познавали правога Бога него су се кланяли идолима. Са доласкомъ христовимъ научили су се народи познавати правога Бога, и тада є престало поштованѣ лажныхъ Богова, и кланянїе киповима.

Подъ ёдинѣмъ царствомъ мірскимъ гради быша, и ко ёдино владычество Божества йзыцы вѣрокаша. Подъ ёднимъ светскимъ царствомъ градови быше, — млоги градови и млоге државе саставлѣне бяху у ёдно велико царство римско, — и у ёдну владу Божанства народи повероваше, и народи почеше веровати ёдного Бога.

написашиаса людіе покелѣніемъ Кесаревымъ, пописиаху се люди по заповести Ђесаревої.

написаҳомса кѣрніи йменемъ Божества, тада се уписасло и мы међу вѣрне именомъ божанства твога; постадосмо хришћани.

вѣля ткоа мілость Господи слава тебѣ. велика є твоя милость господе слава теби. — Где смо мы учили ово исто што се у овой светої песми у очи Божија на служби пое? Приповѣди садъ о рођеню христовомъ? Ако одсадъ често узидете у цркву, и ако будете смерно пазили и слушали на оно што се тамо чати и пое; то ђете свакій путъ по нешто выше о закону божијемъ научити, и постати свакій данъ и сваке године, све болій, ваљањіи, и просвещтенији люди!